

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for forslaget:

Baggrunden for lovforslaget om Kirken er at sikre en kirke, der står til rådighed for menigheden og opfylder dens ønsker og behov, at sikre en kirke, der er en samfundsstøtte ved festlige anledninger, i hårdere tider samt i dagligdagen samt at sikre en kirke med en klar og hensigtsmæssig organisationsstruktur til glæde for Kirkens ansatte og øvrige interessenter.

Endvidere har Naalakkersuisut set det som en væsentlig udvikling af Grønlands Selvstyre, at man, efter overdragelsen af den fulde lovgivningskompetence indenfor kirkeområdet, udarbejder en inatsisartutlov om Kirken i Grønland.

1.1 Opdeling af administrative og gejstlige opgaver

Lovgivningen på kirkeområdet har på trods af den generelle samfundsudvikling stået stille i en periode, og arbejdsprocesserne indenfor området er derfor ikke længere tidssvarende eller de mest hensigtsmæssige. Landsstyremedlemmet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke nedsatte i samråd med Biskoppen i april 2002 en arbejdsgruppe, som fik til opgave at tilvejebringe et grundigt og veldokumenteret beslutningsgrundlag for Kirkens fremtidige styrelse og organisation. I 2007 færdiggjorde arbejdsgruppen sin redegørelse, og denne blev behandlet af Landstinget på efterårssamlingen 2007 (EM2007/53).

Af redegørelsen fremgik det blandt andet, at Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke såvel som Kirkens ansatte oplever opdelingen i administrative og gejstlige forhold som en hæmsko for arbejdet med kirkeområdet. Med den nugældende forordning om Kirken i Grønland (Landstingsforordning nr. 15 af 28. oktober 1993 om Kirken med senere ændringer) er opgavefordelingen baseret på en opdeling af administrative og gejstlige emner, således at Biskoppen varetager de gejstlige forhold, mens Naalakkersuisut ved Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke varetager den administrative del af kirkeområdet. Denne opdeling opleves som problematisk, idet flere sager er af både gejstlig og administrativ karakter og derfor forudsætter et tæt samarbejde mellem de administrative og gejstlige myndigheder. Endvidere har opdelingen forårsaget, at der

er en gråzone mellem de administrative og gejstlige myndigheder, således at der er usikkerhed om, hvem der har beslutningskompetence.

1.2 Politisk styring af kirken

På trods af at det er stadfæstet i grundloven, at den evangelisk-lutherske tro nyder en særstatus i det danske rige, finder Naalakkersuisut ikke, at den kirkelige institution bør være detailstyret af det politiske system. Det er således et udtrykt politisk ønske om, at Kirken skal være mere selvstyrende, end den er i dag.

En væsentlig del af den kirkelige centraladministration varetages af Naalakkersuisut eller med andre ord af en politisk institution, og dette forhold er gentagne gange blevet debatteret med kritiske miner på landstingssamlingerne (EM 2007/156, EM 2007/53 og FM 2008/24). Den nuværende styrelse af kirkeområdet giver det indtryk, at Kirken styres ud fra politiske hensyn, i stedet for at fungere som et selvstændigt styrende organ ud fra hensynet til menigheden.

Kirken er ikke tænkt som en politisk institution og skal heller ikke være det. For at indfri denne formålstanke finder Naalakkersuisut det nødvendigt at sørge for, at Kirken har faste grænser set i forhold til det politiske system. Flere partier har igennem årene givet udtryk for, at et af de tiltag, der blandt andet skal til, førend Kirken kan betragtes som udenfor den politiske spillebane, er overdragelsen af en række administrative kompetencer til bispeembedet. Dette er forsøgt opfyldt ved nærværende forslag til inatsisartutlov, således at Biskoppen overtager en stor del af det ansvarsområde, som Naalakkersuisut hidtil har varetaget, herunder sagsbehandling, tilrettelæggelse af kirkelige uddannelser og korrespondance med stiftets provster, præster samt menigheden generelt. Ved at overdrage en række af disse opgaver til Biskoppen, får denne mere medbestemmelse og et dybere indblik i hvad, der rører sig i stiftet. Opgaver der forbliver hos Naalakkersuisut beskrives nærmere under afsnit 3.2.

Derudover vil en løsrivelse fra Selvstyrets centraladministration også give Kirkens ansatte mulighed for at give Kirken en mere klar og politisk uafhængig profil. En profil som er skabt af de folk, der til daglig varetager kirkeområdet og derfor også har den kompetence, der skal til for at styrke Kirken.

1.3 Flere kompetencer og beføjelser til Biskoppen

Naalakkersuisut ser de ovennævnte problemstillinger afhjulpnet ved at samle større dele af den centrale styring af Kirken ved én myndighed: Biskoppen og derved give Biskoppen flere kompetencer og beføjelser inden for det administrative arbejde. Med i Naalakkersuisuts overvejelser er også Inatsisartuts og Naalakkersuisuts udtrykte ønske om at øge afstanden mellem politik og religion samt ønsket om at sikre en bedre kvalitativ service over for medlemmer af Kirken.

Med dette lovforslag tilsigter Naalakkersuisut en tidssvarende lovgivning, der giver Kirkens ansatte mulighed for at yde en bedre borgerservice samt mulighed for at udvikle Kirken, så den er tidssvarende.

1.4 Indførelsen af Selvstyre i Grønland

Med indførelsen af Grønlands Selvstyre den 21. juni 2009 blev bemyndigelsesloven, Lov nr. 264 af 6. maj 1993 om Kirken i Grønland, ophævet.

Med ophævelsen af bemyndigelsesloven fik Grønlands Selvstyre suveræn lovgivningskompetence for Kirken inden for grundlovens rammer. Naalakkersuisut ser det som en væsentlig udvikling af Grønlands selvstyre og Kirken, at der er blevet tilvirket et retsgrundlag, som sikrer en grønlandsk ansat biskop. Baggrunden for og formålet med hjemtagelsen af biskoppens ansættelse er behandlet særskilt af den grønlandsk-danske selvstyrekommission, og indgår derfor ikke i nærværende lovforslag.

Et væsentligt moment i Inatsisartuts og Naalakkersuisuts overvejelser og hensigt med Kirken har været hjemtagelse af Biskoppens ansættelse. I forlængelse heraf bemærkes, at selvstyrekommissionens forslag indeholdte en overgangsbestemmelse vedrørende ansættelsesforholdet for den nuværende biskop.

I December 2009 færdiggjorde Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke en redegørelse (*Redegørelse om den grønlandske folkekirke efter indførelsen af Selvstyre*) om Kirkens styrelse før og efter indførelsen af selvstyre samt Naalakkersuisuts ønsker for den fremtidige styrelse af Kirken. Heraf fremgår det, at Grønlands Selvstyre, med ophævelsen af lov nr. 264 af 6. maj 1993 om Kirken i Grønland, har fået mulighed for at udarbejde og vedtage en inatsisartutlov om Kirken. Overdragelsen af den fulde lovgivningskompetence medfører, at den grønlandske kirke kan betragtes som en selvstændig styrende kirke indenfor Den Danske Folkekirke.

Endvidere har Naalakkersuisut lagt vægt på, at nærværende lovforslag er første skridt i en opdatering af lovgivningen på hele kirkeområdet. Andre forordninger og bekendtgørelser skal tillige revideres

2. Gældende regler:

Den gældende lovgivning er landstingsforordning nr. 15 af 28. oktober 1993 om Kirken, som ændret ved landstingsforordning nr. 18. af 6. november 1997, landstingsforordning nr. 7 af 30. oktober 1998 samt ved landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken.

Kirkeforordningen af 1993 blev udarbejdet i umiddelbar forlængelse af vedtagelsen af Lov nr. 264 af 6. maj 1993 om Kirken i Grønland (bemyndigelsesloven), i henhold til hvilken Grønland blev et selvstændigt stift inden for den danske folkekirke.

Med kirkeforordningen af 1993 blev Kirkens struktur væsentligt ændret fra et kirkenævn, hvor al kirkelig styrelse og administration var samlet til opdelingen mellem administrativt og gejstligt ansvar og beføjelser, hvor Naalakkersuisut i dag

varetager de administrative opgaver, mens Biskoppen varetager de gejstlige opgaver. Samtidigt oprettedes provstikontorer til den regionale, provstivise administration.

Adskillelsen mellem administrative og gejstlige opgaver virker dog hæmmende for Naalakkersuisut, Kirkens ansatte, Kirkens interessenter og især for Biskoppen der skal varetage de gejstlige tilsyn. Mange sager er af både administrativ og gejstlig karakter, hvilket medfører en række gråzoner mellem de administrative og gejstlige sfærer, hvor ansvars- og kompetenceforholdene er uklare.

Nærværende lovforslag vil træde i stedet for landstingsforordning nr. 15 af 28. oktober 1993 om Kirken med senere ændringer.

Udover de nævnte forordninger forefindes også en række bekendtgørelser.

3. Forslagets indhold:

3.1 Folkekirken og det danske grundlov

Folkekirken nyder i forhold til andre trossamfund en særstatus, idet det i dansk grundlovs § 4 er bestemt, at den evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke, og at denne understøttes af staten. Kirken i Grønland er en del af Rigsfællesskabets folkekirke, og de grønlandske selvstyremyndigheder er derfor principielt forpligtet til at understøtte Kirken i Grønland økonomisk og på anden vis. Ydermere er det i dansk grundlovs § 66 bestemt, at folkekirkens forfatning ordnes ved lov.

3.2 Opgavefordeling mellem Naalakkersuisut og Biskoppen

I henhold til Landstingsforordning nr. 15 af 28. oktober 1993 om Kirken varetager Naalakkersuisut den centrale styrelse og administration af Kirken, jf. § 1, stk. 2. Naalakkersuisuts opgaver er ikke nærmere definerede, undtagen hvor der i forordningen er hjemmel til at fastsætte nærmere bestemmelser om et givent emne.

Den brede opgaveformulering betyder, at Naalakkersuisut varetager en lang række af forskelligartede opgaver, der i høj grad har karakter af en unødvendig og besværlig detailstyring af Kirkens forhold. Endvidere har den brede opgaveformulering bidraget til, at borgere, kirkelige ansatte og andre interessenter ikke på en overskuelig måde kan finde ud af, i hvilke situationer Naalakkersuisut ved Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke er rette myndighed.

I henhold til landstingsforordning nr. 15 af 28. oktober 1993 om Kirken har Biskoppen ret til at udtale sig i kirkelige anliggender, jf. § 1, stk. 2, og varetager det gejstlige tilsyn med stiftets provster, præster og kateketer, jf. § 4, stk. 1.

Biskoppen er ifølge den gældende forordning forpligtet til at afholde præstekonvent hvert andet år med henblik på faglig kursusvirksomhed og rådslagning om Kirkens forhold, jf. § 7, afholde provstemøde en gang årligt med gensidig information og rådslagning, jf. § 8, samt afholde landsmøde for de nyvalgte

menighedsrepræsentationer, jf. § 9. Biskoppen har ret til at deltage i møder i alle stiftets menighedsrepræsentationer uden stemmeret, jf. § 23, stk. 5.

Biskoppens opgaver har i høj grad karakter af at være koordinerende og rådgivende, men uden den relevante beslutningskompetence og indflydelse, som burde være immanent i hvervet som biskop. Eksempelvis ledsages Biskoppens gejstlige tilsyn af præsterne ikke af en besluttende kompetence i forhold til præsternes efteruddannelse ved den kirkelige højskole.

Med nærværende lovforslag foreslås en mere klar og gennemskuelig opgavefordeling mellem Naalakkersuisut og Biskoppen. Endvidere er det Naalakkersuisuts hensigt, at Biskoppen får overdraget reel beslutningskompetence og indflydelse på Kirken og dens ansatte og interessenter.

På denne baggrund anfører lovforslagets § 3, stk. 1, at Naalakkersuisut har det overordnede ansvar for Kirken, mens Biskoppen varetager den centrale styrelse og administration af Kirken og det gejstlige tilsyn med stiftets provster, præster og kateketer, jf. lovforslagets § 6, stk. 1. Dette medfører, at Naalakkersuisut har til opgave at udarbejde og fortolke lovgivning vedrørende Kirken, foretage overordnet budgetstyring i forhold til inatsisartutfinanslovene og udforme generelle strategier og politikker på området. Samtidig overtager Biskoppen en række administrative opgaver, herunder efteruddannelse af præsterne.

Lovforslaget etablerer således forvaltningsenhed indenfor Kirken i Grønland med Biskoppen som øverste myndighed indenfor kirkens regi. Dette medfører at Biskoppen vil kunne udarbejde cirkulærer og vejledninger for de underliggende forvaltningsmyndigheder samt påtale handlinger der ikke er i overensstemmelse med de anviste cirkulærer og vejledninger. Biskoppens afgørelser vil kunne påklages til Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke jf. lovforslagets § 28, stk. 3.

3.3 Afskaffelsen af provstiudvalg

På baggrund af arbejdsgruppens redegørelse vedrørende Kirkens fremtidige styrelse og organisation (EM2007/53), blev der taget stilling til de nuværende provstiudvalg. Her fandt man, at en nedlæggelse af provstiudvalgene ville være både administrativt og økonomisk besparende for alle parter. I forbindelse hermed blev forslaget sendt i høring hos Kirkens ansatte og interessenter, og der var overvejende enighed om en nedlæggelse af provstiudvalgene. Nærværende lovforslag indeholder derfor ikke bestemmelser om provstiudvalg.

Argumenterne baseres blandt andet på det faktum, at præsten og provsten i forvejen varetager den daglige administration, og at de budgetforslag som menighedsrepræsentationerne udarbejder i tæt samarbejde med præsten, sjældent ændres under provstiudvalgsmøderne. Derfor betragtes provstiudvalgene af flertallet af de adspurgte som overflødige samt økonomisk belastende.

Set fra Naalakkersuisuts side vil en nedlæggelse af provstiudvalgene tillige betyde en væsentlig besparelse inden for både administration og økonomi, idet Naalakkersuisut ved Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke forestår selve valget af provstiudvalgsmedlemmer. Denne opgave har en betydelig størrelse, selv om provstiudvalgsmedlemmerne kun vælges hvert 4. år.

Det foreslås, at provstiudvalgets økonomiske opgaver overdrages til provstikontorerne, hvor provsten, ved kontorlederens hjælp, er ansvarlig for provstiets økonomi, dog i samarbejde med præster og menighedsrepræsentanter. Menighedsrepræsentationerne vil blive pålagt provstiudvalgenes ansvar for tilsynet med præstegældets kirkebygninger, mens provsten drager omsorg for, at de er i forsvarlig stand.

4. Administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige:

Nærværende afsnit omhandler alene de administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige, som følger direkte af lovforslaget.

Der er i lovforslaget ikke taget stilling til hvilke administrative og økonomiske konsekvenser hjemtagelse af Biskoppens ansættelse vil have, idet lovforslaget ikke vedrører hjemtagelse af Biskoppens ansættelse, jf. afsnit 1.4 og 8 i de almindelige bemærkninger. Hjemtagelse af Biskoppens ansættelse er behandlet særskilt af såvel Landsstyre som Landsting i forbindelse med forslaget om selvstyre og det danske lovforslag, der blandt andet ophæver bemyndigelsesloven for Kirken.

I forlængelse heraf bemærkes, at Grønland med indførelse af Selvstyre den 21. juni 2009 overtog den lovgivende såvel som den udøvende magt indenfor kirkeområdet. I praksis betyder dette, at Grønland har den suveræne lovgivningskompetence for kirken indenfor Grundlovens rammer, og i medfør af dette nu kan udstede egne inatsisartutlove om kirken i stedet for forordninger.

4.1 Økonomiske konsekvenser:

Forslaget stiller ikke krav om en forøget bevilling til kirkeområdet, der i dag finansieres ved følgende hovedkonti:

40.92.14 Kateket- og organistuddannelse

40.92.15 Den kirkelige højskole

45.97.01 Bispekontoret

45.97.02 Kirkelig virksomhed i Danmark

45.97.03 Kirken i Grønland

Det vurderes, at de ændringer, lovforslaget medfører, kan finansieres inden for de allerede afsatte midler til kirkeområdet. Naalakkersuisut er dog opmærksomt på, at ændringer i ansvarsforhold med videre kan betyde en ændret fordeling af midlerne inden for kirkeområdet. Det forventes i denne forbindelse, at Bispekontoret med overførelse af opgaver fra Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke vil få overført en tilsvarende bevilling hertil.

Biskoppens ændrede opgaver følger af lovforslagets § 6, der fastslår, at Biskoppen varetager den centrale styrelse og administration af Kirken. Endvidere vil Biskoppen få ansvaret for den kirkelige højskole jf. lovforslagets § 24 samt kateket- og organistuddannelserne jf. lovforslagets § 25 og § 26.

Den økonomiske fordeling mellem provstierne skal revurderes i forbindelse med, at ansvaret for betjening af Thule overflyttes fra Provstiet for Midtgrønland, Thule og Østgrønland til Provsti for Nordgrønland, jf. lovforslagets § 8. Herudover følger det af lovforslagets § 12, at ansvaret for at afholde initieringsmøder for menighedsrepræsentanterne overgår til provstierne. I henhold til den gældende forordning, er det Biskoppen, der afholder et landsmøde for menighedsrepræsentanterne, jf. den nugældende forordnings § 9. Dette kan også betyde en omfordeling af midler fra Biskoppen til provstierne, se nederst i afsnit 3.2.

4.2 Administrative konsekvenser:

Administrationen af kirkeområdet overdrages til Biskoppen, hvorefter Naalakkersuisut alene vil have departementale opgaver i forhold til Kirken jf. afsnit 3.2.

5. Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet:

Forslaget forventes ikke at medføre administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

6. Miljø- og naturmæssige konsekvenser:

Forslaget forventes ikke at medføre miljø- eller naturmæssige konsekvenser.

7. Administrative konsekvenser for borgere:

Forslaget søger at definere opgavefordelingen mellem Naalakkersuisut og Biskoppen for derved at gøre Kirkens struktur mere gennemsigtig og i forlængelse heraf minimere den usikkerhed, mange borgere i dag har ved identificering af rette myndighed.

8. Høring af myndigheder og organisationer:

Lovforslaget har været fremsendt i høring i perioden 3. juni – 8. juli 2008. Lovforslaget blev dengang fremsendt som et forordningsforslag grundet kompetencefordelingen mellem den danske stat og Grønland i medfør af Lov nr. 264 af 6. maj 1993.

Lovforslaget er efterfølgende blevet udvidet med to bestemmelser, hvilket betyder, at høringsparternes henvisninger til det tidligere forordningsforslags bestemmelser er blevet korrigeret i forhold til nærværende lovforslag. Såfremt der er sket ændringer i forslaget, som er af betydning for høringssvarene, vil dette blive bemærket særskilt.

Forslaget har været til høring hos følgende høringsparter:

Biskoppen	Samtlige provster
Samtlige præster	Samtlige menighedsrepræsentationer
KANUNUPE	Ajoqit pattattullu Pegatigiiffiat
Den Danske Præsteforening	Akademikernes sammenslutning i Grønland
SIK	Danmarks Kordegneforening
Ilisimatusarfik	KANUKOKA
IMAK	Jógvan Fridriksson – Biskoppen over Færøerne
Atorfillit Kattuffiat	Landsstyreformandens Departement
Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke	Departementet for Finanser og Udenrigsanliggender
Departementet for Familie og Sundhed	Råstofdirektoratet
Departementet for Infrastruktur og Miljø	Udenrigsdirektoratet
Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser	Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug
Kirkeministeriet	Bispeforeningen ved Kresten Drejergaard
Ledernes Hovedorganisation	ILIK
NUSUKA	GA
Præsteforeningen i Grønland (Marianne P. Olsen)	Københavns Universitet – Teologisk fakultet
Århus Universitet – Teologisk fakultet	

Efter høringsfristens udløb er der indkommet 19 høringssvar hvoraf følgende ingen bemærkninger havde: Atorfillit Kattuffiat, Aarhus Universitet, Kirkeministeriet, IMAK, Departementet for Familie og Sundhed, Departementet for Infrastruktur og Miljø, Råstofdirektoratet, SIK, Provstiudvalg i Provsti Syd.

Følgende høringsparter havde bemærkninger til forslaget: Biskoppen, Præst Paneeraq Siegstad, Præst Jens Kristian Kleist, Præsteforeningen, Danmarks Kordegneforening, KANUKOKA, Foreningen af danske biskopper, GA, Menighedsrepræsentationen i Kangersuatsiaq og Departementet for Finanser og Udenrigsanliggender.

Danmarks Kordegneforening

Danmarks Kordegneforening gå ud fra, at forslaget § 15 stk. 2 indeholder mulighed for, at der kan ansættes kordegne til kirkebogsføringen og til andre administrative opgaver i den grønlandske Kirke og mener, at der bør tages højde herfor i kapitel 6 om uddannelse af personale.

Forslaget § 15 stk. 2 fastslår, at den kirkebogsførende præst har ansvaret for kirkebogsføringen i præstegældet. Der er ikke noget til hinder for, at opgaven praktisk varetages af en kordegn, såfremt at præstegældet har en sådan normering. Kordegne er ikke nævnt i kapitel 6 om uddannelse af personale, idet der ikke er oprettet en kordegneuddannelse.

Grønlands Arbejdsgiverforening

Grønlands Arbejdsgiverforenings (GA) hørings svar fremsendes også på vegne af ILIK.

GA finder det fornuftigt, at en række af de beføjelser og funktioner der i dag varetages departementalt, overføres til Biskoppen med henblik på at fjerne gråzoner. Det er relevant at de nuværende provstiudvalg nedlægges og at udvalgets funktioner varetages af provsterne og provstiernes administrationer i samarbejde med præsterne og menighedsrepræsentationerne. Det bør give Kirkens brugere en mere direkte adgang til indflydelse.

GA finder samtidig, at nærværende forordningsforslag (nu lovforslag) på glimrende måde kan fjerne mistanken om, at Kirken styres ud fra politiske hensyn i stedet for at fungere som en selvstændig institution, der reguleres ud fra hensynet til menigheden.

Menighedsrepræsentationen i Kangarsuatsiaq

Menighedsrepræsentationen påpeger at forordningsforslaget (nu lovforslaget) åbner op for menighedsrepræsentationernes mulighed for bedre at kunne arbejde med menigheden.

KANUKOKA

I KANUKOKAs hørings svar fremgår det at, Kangia-Kitaa Overgangsudvalget finder at forordningsforslaget (nu lovforslaget) kan bidrage til en tidssvarende lovgivning for Kirken. Overgangsudvalget støtter nedlæggelsen af provstiudvalget og finder det positivt at Biskoppen overtager den centrale styrelse og administration.

Præsteforeningen

Præsteforeningen har været i dialog med sine medlemmer i Grønland og har fået en positiv tilbagemelding derfra. Endvidere tilkendegiver præsteforeningen, at

foreningen er bekendt med høringssvaret fra Biskoppen, og fuldt ud kan tilslutte sig dette.

Foreningen af danske biskopper

I forhold til forslaget § 4 fremhæver foreningen, at initiativretten til at fremkomme med forslag til ritualændringer ligger hos Biskoppen.

Foreningen finder at kapitel 3 giver en god beskrivelse af den kirkelige organisations opbygning og foreslår, at ”det gejstlige tilsyn” i § 6 stk. 1 erstattes med ”fører tilsyn”. Endvidere foreslår foreningen at der efter § 8 tilføjes en mulighed for at Biskoppen kan fastsætte nærmere regler for provsterne og provstiernes embedsvirksomhed.

Det fremhæves at § 10 er et enestående ledelsesredskab og helt unikt i den kirkelig lovgivning. Foreningen foreslår dog følgende ordlyd for fuldstændighedens skyld:

”§ 10 Biskoppen indkalder samtlige tjenestegørende præster hvert andet år til præstekonvent.

Stk. 2. Tjenestegørende præster har pligt til at møde.

Stk. 3. På præstekonventet sker efter- og videreuddannelse af præsterne, faglig kursusvirksomhed samt gensidig udveksling af erfaring og information om løsning af administrative og gejstlige opgaver.

Stk. 4. Konventet har ingen besluttende kompetence.”

Foreningen foreslår, at § 11 uddybes med et stk. 2, hvori det fremgår, at provsterne til drøftelse med Biskoppen fremlægger en rapport om årets forløb i provstiet, og foreslår i forlængelse heraf, at provsterne i valgår aftaler med Biskoppen, hvordan fremgangsmåden for initieringsmøderne skal være. Det foreslås ligeledes, at Biskoppen kan fastsætte regler om præsters deltagelse i initieringsmøder.

Foreningen foreslår, at overskriften til kapitel 4 ændres til ”præsterne og kateketerne”.

Foreningen anbefaler, at § 13, som er et afskrift af præsteløftet, erstattes med følgende ordlyd: ”Præsten og kateketer skal samvittighedsfuldt overholde de regler, der gælder for stillingen og såvel i som udenfor tjenesten vise sig værdig til den agtelse og tillid, stillingen kræver.”

I forhold til § 15, foreslår foreningen, at Biskoppen vælger præstegældets kirkebogsførende præst.

Foreningen noterer sig, at der ikke er en generel klagemulighed i forslaget og foreslår på den baggrund, at der indføres en klagebestemmelse, hvorefter menighedsrepræsentationens afgørelser kan påklages til provsten, og provstens afgørelser kan påklages til Biskoppen, mens Biskoppens afgørelse er endelig.

I kraft af, at Biskoppen får større indflydelse på kirkeområdet set under et, imødekommer Naalakkersuisut Foreningen af danske biskoppers forslag om at lade initiativretten til at fremkomme med forslag til ritualændringer ligge hos Biskoppen med følgende ordlyd i § 4 stk. 2 ” Naalakkersuisoq fastsætter bestemmelser om autorisation af liturgi, ritualer, salmebøger og salmebogstillæg efter indstilling fra Biskoppen.”.

Naalakkersuisut imødekommer foreningens forslag om at ændre ”det gejstlige tilsyn” til ”fører tilsyn” i forslaget § 6, stk. 1.

Foreningen foreslår i tilknytning til § 8 og § 11, at det overlades til Biskoppen at fastsætte nærmere regler på definerede områder. Såfremt der skal udarbejdes andre regler for Kirken, er Naalakkersuisut rette myndighed.

Foreningens foreslåede formulering af § 10 vedrørende præstekonvent, § 11, stk. 2 om rapport fra provsterne og § 13 om præstens opgaver er taget til efterretning og er således indarbejdet i lovforslaget. Overskriften på kapitel 4 er endvidere ændret i henhold til foreningens forslag.

Naalakkersuisut imødekommer foreningens forslag om at lade Biskoppen vælge den kirkebogsførende præst. Naalakkersuisut finder det dog mere passende at anvende ordlyden ”udpeger” frem for ”vælger” i § 15, stk. 1.

Naalakkersuisut har nu på baggrund af indkomne hørings svar fra både foreningen og Biskoppen indsat bestemmelser om klagemuligheder i forslaget § 28.

Biskoppen over Grønlands Stift

Hørings svaret fra Biskoppen over Grønlands Stift indeholder mange af de samme bemærkninger som Foreningen af danske biskopper. Idet omfang der er tale om ens bemærkninger undlades disse under Biskoppen.

Biskoppen hilser indledningsvist initiativet om samlingen af Kirken i Grønland administrativt som gejstligt under ét embede velkommen.

Biskoppen foreslår at det i § 5 tilføjes at hvert præstegæld ledes af en kirkebogsførende præst.

Biskoppen foreslår i forbindelse med § 6 at der indsættes hjemmel til at fastsætte nærmere regler om provsters, præsters og kateketers ansættelse og afskedigelse efter indstilling fra Biskoppen.

Biskoppen foreslår, at ”over Grønlands Stift” i forslaget § 7, stk. 1 fjernes.

Biskoppen foreslår i forbindelse med § 8, at den grønlandske præst i Danmark hører organisatorisk under Biskoppen, alternativt under provsten for Sydgrønland.

Endvidere foreslår Biskoppen, at der i § 8 indføres hjemmel til, at Biskoppen kan fastsætte nærmere regler om provsterne og provstier.

Biskoppen foreslår en formulering af § 9 vedrørende økonomi og budgetlægning, der lyder: ”efter bestemmelser fastsat af Landsstyret i samarbejde med Biskoppen”.

Biskoppen stiller forslag vedrørende præstekonvent, jf. § 10 og initieringsmøder, jf. § 11, der er lig Foreningen for danske biskopper, hvorfor der henvises til kommenteringens af foreningens høringssvar. Endvidere er Biskoppen enig i den formulering af § 13, som foreningen for danske biskopper foreslår.

I forhold til § 15 foreslår Biskoppen en udnævnelse af kirkebogsførende præst i lighed med foreningen for danske biskopper. Endvidere foreslår Biskoppen følgende formulering af § 15, stk. 2:

”Den kirkebogsførende præst har ansvaret for præstegældets administration, særligt kirkebøgernes førelse, tilrettelæggelse af kirkelige handlinger, herunder fordeling af gudstjenester mellem præsterne, fastlæggelse af vagtskemaer og økonomistyring.”.

Biskoppen foreslår, at der i forbindelse med § 19, om menighedsrepræsentanternes habilitet og § 21 forslag vedrørende kirker og ligkapeller indføres klagemulighed.

Biskoppen foreslår til § 22, at der tilføjes ”tillige med at fremme det kirkelige arbejde”.

Biskoppen foreslår en ændret formulering af § 23, stk. 1, nr. 4, således at menighedsrepræsentationens initiativer overfor menigheden eksemplificeres med bibeltimer, børne- og ungdomsarbejde, foredrag, diakoni og lignende aktiviteter.

Biskoppen bemærker til § 24, at de år, hvor der er præstekonvent, er præsternes behov for efteruddannelse så rigeligt inddækket gennem konventets faglige indhold. I konventårene foreslår Biskoppen, at der gennemføres efter- og videreuddannelse af kateketerne.

Biskoppen gør opmærksom på, at der ikke er en overgangsbestemmelse vedrørende de nuværende institutionsledere.

Til afsnit 1.4 i de almindelige bemærkninger, gør Biskoppen opmærksom på, at nærværende forordningsforslag (nu lovforslag) er et startskud til en række af kommende landstingslove, forordninger og bekendtgørelser, som skal værne om Grønlands Kirkes fremtid.

Slutteligt retter Biskoppen fokus mod administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige, jf. de almindelige bemærkninger afsnit 4.1 og fremsætter ønske om en tydelig afklaring af, hvorvidt bispeembedet får råderet over de i det fremsendte materiale nævnte konti. En konsekvens af forordningsforslaget (nu lovforslag) er, at Biskoppen og bispekontoret pålægges en massiv, men velkommen,

ekstra arbejdsbyde, som skal følges op af en tilstrækkelig forøgelse af økonomiske og administrative ressourcer.

Naalakkersuisut imødekommer Biskoppens forslag vedrørende § 5 med følgende ordlyd: ”Hvert præstegæld ledes af en kirkebogsførende præst, jf. § 15 stk. 1.”.

Biskoppens forslag om nærmere regler vedrørende ansættelse og afskedigelse af Kirkens personale finder Naalakkersuisut ikke hensigtsmæssigt. Regler om ansættelse og afskedigelse er i dag fastsat ved forordning, og mens Naalakkersuisut ligesom Biskoppen finder, der er grundlag for revidering heraf, finder Naalakkersuisut ikke, at regler om ansættelse og afskedigelse fremover skal være i bekendtgørelsesform.

Naalakkersuisut har rettet § 7, stk. 1 efter Biskoppens anvisning. Naalakkersuisut finder ikke anledning til at ændre den organisatoriske placering af den grønlandske præst i Danmark, jf. forslagens § 8. Vedrørende Biskoppens regelfastsættende kompetence henvises til bemærkningerne til høringssvaret fra Forening af danske biskopper.

I forhold til § 9 og de der nævnte bestemmelser fastsat af Naalakkersuisut, tænkes primært på Naalakkersuisuts budgetregulativ og ikke på bestemmelser, der er særligt møntet på kirkeområdet. Naalakkersuisut finder dog, at Biskoppens forslag om et samarbejde med Biskoppen vedrørende økonomi og budgetlægning er meget relevant i forhold til Biskoppens ansvar og kompetencer, hvorfor Naalakkersuisut på baggrund af Biskoppens høringssvar har valgt at indføre en orienteringsforpligtelse i § 9, stk. 2.

Naalakkersuisut har rettet § 15, stk. 2 i henhold til Biskoppens forslag.

Naalakkersuisut finder ikke, at klagemuligheder skal anføres som individuelle stykker til de enkelte bestemmelser, eksempelvis § 19 og § 21, som Biskoppen nævner, men derimod som en selvstændig klagebestemmelse.

Naalakkersuisut har i § 22 valgt at ændre formuleringen, således ”at fremme det kirkelige arbejde” udgår, jf. bemærkninger til § 22.

Naalakkersuisut har ændret formuleringen af § 23, stk. 1, nr. 4 i henhold til Biskoppens foreslåede formulering.

Naalakkersuisut har ændret formuleringen af bemærkningerne til § 24, således at Biskoppen, ved overdragelsen af den kirkelige højskole, kan vurdere, hvilken gruppe inden for Kirken, der skal efter- og videreuddannes de enkelte år.

Naalakkersuisut har indført en overgangsbestemmelse vedrørende institutionsledere, som med nærværende lovforslag ændrer betegnelse til kirkebogsførende præster.

I forhold til Biskoppens bemærkninger vedrørende økonomi, vil Naalakkersuisut gerne fremhæve, at opgaver og økonomi og normeringer følges ad. Det er således en

klar forudsætning, at når opgaverne overdrages til Biskoppen, så følger råderetten over de relevante konti. Denne overdragelse vil betyde omorganisering af hovedkonti ved tillægsbevillinger. Dette giver tillige mulighed for en løbende overdragelse.

Præst Jens Kristian Kleist

Præst Jens Kristian Kleist har afgivet høringsvar telefonisk og gjort opmærksom på en fejl i bemærkningerne til § 5, hvor der skal stå Danmark i stedet for Grønland.

Rettelsen er foretaget.

Præst Paneeraq Siegstad Munk

Præst Paneeraq Siegstad Munk spørger til, om bispeembedet vil blive slået op som stilling i forbindelse med ikrafttrædelse af forordningsforslag (nu lovforslag), således at der kan finde et nyt bispevalg sted.

Præst Paneeraq Siegstad Munk finder ikke § 4 tydelig nok og spørger til, om Grønland bliver mere selvstyrende inden for Kirken.

I forhold til § 6, stk. 3 foreslår Præst Paneeraq Siegstad Munk, at Biskoppen kan uddelegere deltagelse i mellemkirkeligt samarbejde og derved få bedre tid til visitatsbesøg.

Præst Paneeraq Siegstad Munk finder, at præstekonventet, jf. § 10, er meget vigtigt, fordi det er det eneste pusterum, præsterne har. Af denne grund er det vigtigt, at samtlige ansatte er med.

Præst Paneeraq Siegstad Munk bifalder provstivise initieringsmøder for menighedsrepræsentanterne, jf. § 12 samt § 24 om efter- og videreuddannelse.

Naalakkersuisut gør opmærksom på, at lovforslaget vedrører Kirkens struktur og organisation. Der sker ikke med forslaget ændring i ansættelse for Biskoppen eller øvrige ansatte i Kirken, dog § 30 vedrørende kirkebogsførende præster. Naalakkersuisut kan hertil bemærke, at biskoppens ansættelsesforhold er selvstændigt behandlet i Grønlandsk-dansk selvstyrekommissions betænkning om selvstyre i Grønland.

På det tidspunkt hvor præst Paneeraq Siegstad Munch afgiver sit høringsvar, var lovforslag om Grønlands selvstyre endnu ikke vedtaget. Naalakkersuisut skal hertil bemærke, at Lov nr. 264 af 6 maj 1993 om Kirken i Grønland i forbindelse med indførelse af selvstyre i grønland den 21. juni 2009 blev ophævet. Kirken i Grønland er som resultat heraf mere selvstændig, se nærmere beskrivelse heraf i afsnit 1.4.

Naalakkersuisut finder i forhold til § 6, stk. 3, at deltagelse i mellemkirkeligt samarbejde er Biskoppens fortrinsret.

I forhold til præstekonventet, jf. § 10, gør Naalakkersuisut opmærksom på, at samtlige tjenestegørende præster skal indkaldes.

Departementet for Finanser og Udenrigsanliggender

Departementet bemærkede, at formulering af afsnit 4 i de almindelige bemærkninger kunne give anledning til tvivl vedrørende administrative og økonomiske konsekvenser ved hjemtagelse af Biskoppens ansættelse.

Naalakkersuisut har imødekommet Departementets bemærkninger og revideret afsnit 4 i de almindelige bemærkninger, også i forhold til indførelsen af Grønlands selvstyre.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsen er ny, men indeholder ikke ændringer i forhold til nuværende trosgrundlag og administrative praksis indenfor Kirken i Grønland.

Bestemmelsen fastslår, at Kalaallit Nunaanni Ilagiit er den grønlandske folkekirke, og således er en del af Den Danske Folkekirke.

Bestemmelsen udtrykker rigsenheden Grønlands konfessionelle tilhørsforhold til den evangelisk-lutherske tro, som fastlagt i DL 2-1-1 til Den hellige Bibelske Skrift, det Apostoliske, Nicæniske og Athanasii Symbol, den Augsburgske Bekendelse og Luthers Lille Katekismus.

Bekendelsesgrundlaget er bindende for præsternes og kateketernes lære og forkyndelse.

Bekendelsesgrundlaget må gennem Grundlovens § 4 anses for at have grundlovsrang.

Til § 2

Bestemmelsen er ny, og udtrykker, i kontekst med § 1, det statskirkeretlige forhold mellem Kalaallit Nunaanni Ilagiit og (resten af) folkekirken. Den folkekirke som omtales i Grundlovens § 4.

Med ophævelsen af bemyndigelsesloven findes det relevant at anføre relationen mellem Den Danske Folkekirke og Kirken i Grønland i nærværende lovforslag jf. afsnit 1.4 i de almindelige bemærkninger.

At Kalallit Nunaanni Ilagiit er underlagt Grønlands Selvstyre, følger umiddelbart af Lov om forskellige forhold vedrørende Grønlands Selvstyre § 7, nr. 19 der ophæver den tidligere bemyndigelseslov (Lov nr. 264 af 6. maj 1993) og Lov om Grønlands Selvstyre § 23, stk. 4, hvorefter Grønland overtager den lovgivende og udøvende kompetence inden for sagsområder, der tidligere er hjemtaget efter § 5 i den gamle Hjemmestyrelse. Dette er tilfældet med Kirken.

At Grønlands Selvstyre med overtagelsen også har påtaget sig den fortsatte forpligtelse til at understøtte den grønlandske del af folkekirken (Kalaallit Nunaanni Ilagiit) følger af bestemmelsens sidste led, og er en genudtrykkelse af den forpligtelse staten har efter Grundlovens § 4, 2. led, og som delegationen af lovgivningsmagten til Grønlands Selvstyre derfor er sket på baggrund af jf. afsnit 3.1 i de almindelige bemærkninger.

Understøttelsen af Kalallit Nunaanni Ilagiit er således både en forpligtelse til at understøtte i økonomisk henseende men også på anden vis, herunder eksempelvis gennem udbydelse af den frie teologiske uddannelse, den almene kristendomsundervisning samt ved de borgerlige gyldigheder af folkekirkens handlinger som dåb og vielse.

Til § 3

Stk. 1

Bestemmelsen er ny og indebærer en væsentlig grundlæggende ændring vedrørende Naalakkersuisuts rolle i forhold til Kirken.

Bestemmelsen fastslår, at Naalakkersuisut har det overordnede ansvar for Kirken, mens den centrale styrelse og administration af Kirken er overdraget til Biskoppen, jf. lovforslagets § 6, stk. 1. Angående bevæggrundene for denne overdragelse henvises til afsnit 3.2 i de almindelige bemærkninger.

Naalakkersuisuts overordnede ansvar vil i praksis vedrøre udarbejdelse og fortolkning af lovgivning samt overordnet økonomisk fordeling til Kirken i forbindelse med inatsisartutfinanslove. I forhold til lovgivning fastslår bestemmelsen tillige, at lovgivning skal udarbejdes efter forhandling med Biskoppen. Dette er både en principiel og praktisk relevant bestemmelse. På det principielle niveau vil Biskoppen virke som garant for, at lovgivningen er nødvendig og hensigtsmæssig i forhold til Kirken. På det praktiske niveau besidder Biskoppen den faglige ekspertise inden for Kirken, som skal afspejles i lovgivning på området.

Naalakkersuisuts tilsynspligt fremgår yderligere af Budgetregulativ 2008 afsnit 1.4.

Stk. 2

Bestemmelsen er en videreførelse af den nugældende forordnings § 2 med følgende ændringer. Først overgår kompetencen til at nedsætte særlige sagkyndige udvalg til Naalakkersuisut i stedet for Naalakkersuisoq for Kirke i overensstemmelse med almindelig lovgivningspraksis. Dernæst nedsættes særlige sagkyndige udvalg efter forhandling med Biskoppen, hvilket er indført med henblik på at inddrage Biskoppen.

Det bemærkes, at bestemmelsen ikke fastslår, hvorvidt initiativet til nedsættelse af særlige sagkyndige udvalg stammer fra Naalakkersuisut eller Biskoppen, hvorfor begge parter har mulighed for at påbegynde forhandling herom.

Særlige sagkyndige udvalg kan nedsættes til behandling af særlige emner, udarbejdelse af lovgivning med videre. Sagkundskaben kan således variere i forhold til det emne, det særlige sagkyndige udvalg skal behandle. Der kan således forekomme udvalg med repræsentanter fra departementer, Biskoppen, Kirkens ansatte og interessenter, præsteforeningen eller andre eksterne samarbejdspartnere, såsom Ilisimatusarfik.

Til § 4

Bestemmelsen er en videreførelse af den nugældende forordnings § 33 med den ændring af stk. 2, at autorisation af liturgi, ritualer, salmebøger og salmebogstillæg sker efter indstilling fra Biskoppen.

Til stk. 1

Stk. 1 indeholder en bemyndigelse til Naalakkersuisut til at fastsætte regler om gudstjenester og kirkelige handlinger efter forhandling med Biskoppen. I henhold til denne bestemmelse kan der fastsættes regler om for eksempel dåb og konfirmation.

Til stk. 2

Stk. 2 er nyskabende i forhold til hidtidig praksis. Det fastslås, at Naalakkersuisut fastsætter regler om autorisation af liturgi, ritualer, salmebøger og salmebogstillæg efter indstilling fra Biskoppen. Bestemmelsen fastslår endvidere, at det er Biskoppen alene der kan indstille til Naalakkersuisut vedrørende autorisation af liturgi, ritualer, salmebøger og salmebogstillæg.

Tidligere skete autorisationer af ovenstående ved Kgl. resolution. De grønlandske myndigheder har ikke kompetence til at fastsætte regler der pålægger den danske stat forpligtelser på områder som efter Hjemmestyrelovens § 5 er hjemtaget.

Fastsættelse af regler ved Kgl. resolution i Danmark beror på en gammel retssædvane, og et brud med denne sædvane har ingen konsekvenser for Kirken i Grønlands organisatoriske forhold til Den Danske Folkekirke.

Med denne bestemmelse bemyndiges Naalakkersuisut til at kunne udarbejde bekendtgørelser indenfor et område der hidtil har været reguleret ved anordninger udstedt af det danske Kirkeministerium. Dette giver plads til fremover at udstede bekendtgørelser tilpasset den grønlandske kultur, så længe indholdet af bekendtgørelsen er tro mod det fælles bekendelsesgrundlag der gør sig gældende for folkekirken.

Til § 5

Bestemmelsen er en videreførelse af den nuværende forordnings § 3. I forhold til den nugældende forordning indeholder bestemmelsen et nyt stk. 2 der fastslår, at hver præstegæld ledes af en kirkebogsførende præst

Stk. 1

Præstegældsinddelingen fastsættes ved bekendtgørelse. Bemyndigelsesbestemmelsen er udnyttet i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 1 af 9. januar 2009 om inddeling i præstegæld.

Stk. 2

Bestemmelsen er ny og er en præcisering af den organisatoriske struktur indenfor Kirken i Grønland. Det anføres at den kirkebogsførende præst leder præstegældet.

Stk. 3

Bestemmelsen er ny i forhold til den nuværende forordning, men indeholder ikke ændringer i forhold til administrativ praksis.

Det anføres, at der tilbydes kirkelig og sjælesørgerisk virksomhed blandt de personer, som ufrivilligt opholder sig i Danmark med tilknytning til Grønland. Det kan være de, der er dømt til forvaring i Danmark, eller som midlertidigt er i Danmark til behandling på Rigshospitalet eller lignende.

Administrativ praksis er, at der på inatsisartutfinansloven er afsat en bevilling til dette arbejde, og at der er ansat en præst bosiddende i Danmark til varetagelse af opgaven. I forlængelse heraf bemærkes, at præsten bosiddende i Danmark også kan varetage kirkelige opgaver for grønlandske personer, der opholder sig frivilligt i Danmark i det omfang der er kapacitet til det.

Den administrative praksis er medtaget i lovforslaget, idet Selvstyrets kirkelige betjening ikke udelukkende sker i præstegældene i Grønland, men også for persongruppen, der opholder sig ufrivillig i Danmark.

Til § 6

Stk. 1

Bestemmelsen er ny og indebærer en væsentlig grundlæggende ændring i forhold til Biskoppens kompetence og indflydelse inden for Kirken.

Den nuværende forordning bestemmer, at Biskoppen varetager tilsynet med provster, præster og kateketer, jf. § 4, stk. 1, og at Biskoppen har ret til at udtale sig i kirkelige anliggender, jf. § 1, stk. 2.

Nærværende bestemmelse fastslår, at Biskoppen varetager den centrale styrelse og administration af Kirken og i øvrigt fører tilsyn med stiftets provster, præster, kateketer og menighedsrepræsentationer. Bestemmelsen i sin helhed etablerer således forvaltningsenhed indenfor Kirken i Grønland jf. afsnit 3.2 i de almindelige bemærkninger.

Ordlyden ”den centrale styrelse og administration af Kirken” er videreført fra den nuværende forordnings § 1, stk. 1, hvor den centrale styrelse og administration varetages af Naalakkersuisut. Nærværende bestemmelse er således instrumental i overdragelse af ansvar og kompetence fra Naalakkersuisut til Biskoppen. Bestemmelsen medfører, at Kirken hovedsageligt administreres og styres af Biskoppen, hvorimod Naalakkersuisut alene har det overordnede ansvar og varetager helt overordnede, departementale opgaver, jf. bemærkningerne til § 3, stk. 1.

Biskoppens varetagelse af tilsyn, herunder gejstligt tilsyn med provster, præster, kateketer og menighedsrepræsentationer er blevet udvidet i forhold til nugældende forordning. I nærværende lovforslag er menighedsrepræsentationerne medtaget under Biskoppens ansvarsområde, idet menighedsrepræsentationerne har en betydelig rolle indenfor udbredelsen af kristendommens budskab, kirkens administration og kirkens udvikling.

I det gejstlige tilsyn af præster skal Biskoppen føre tilsyn med, at folkekirkens bekendelsesgrundlag, gudstjenesteordninger og ritualer respekteres. Det ligger også i Biskoppens traditionelle opgaver, at vedkommende skal besøge så mange som muligt af stiftets kirker hvert år (visitats).

Til daglig fører Biskoppen sit tilsyn med præsterne ved samtale, rådgivning og i særlige konfliktsituationer måske også med egentlig belæring af den enkelte præst. Begrebet ”præsternes præst” bruges ofte om Biskoppens funktioner, der også omfatter egentlig sjælesorg for præsterne.

Biskoppens ret til at udtale sig i kirkelige anliggender i den nugældende forordnings § 1, stk. 2 videreføres ikke i nærværende lovforslag, idet lovforslaget medfører, at Biskoppen får beslutningskompetence, og at en videreførelse af udtalelsesretten derved er overflødig.

Stk. 2

Bestemmelsen er en videreførelse af § 4, stk. 2 i den nugældende forordning og fastslår, at der oprettes et bispekontor i tilknytning til bispeembedet. Bispekontoret er allerede oprettet, og fungerer som administrativ og gejstlig bistand for Biskoppen.

Bispekontoret reguleres ikke yderligere ved nærværende lovforslag.

Stk. 3

Bestemmelsen er en revidering af § 34 i den nugældende forordning, der alene fastslår, at Naalakkersuisut fastsætter bestemmelser om deltagelse i mellemkirkeligt samarbejde. Nærværende bestemmelse fastslår, at Biskoppen repræsenterer Kirken i mellemkirkeligt samarbejde, og endvidere at Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser herom. Muligheden for at fastsætte bestemmelser om deltagelse i mellemkirkeligt samarbejde har ikke hidtidigt været anvendt.

Til § 7

Bestemmelsen er en videreførelse af § 5 i den nugældende forordning. § 5, stk. 1 fastslår de stemmeberettigede ved valg af biskop over Grønlands stift, og § 5, stk. 2 at Naalakkersuisut fastsætter bestemmelser om valgets gennemførelse.

Stk. 1

Stk. 1 fastslår at de stemmeberettigede er menighedsrepræsentanter og tjenestegørende præster. Det bemærkes i denne forbindelse, at konstituerede præster og præster med tjenestefrihed er omfattet af begrebet tjenestegørende præster.

Stk. 2

Bestemmelsen fastslår at Naalakkersuisut fastsætter bestemmelser om valgets gennemførelse. Bemyndigelsesbestemmelsen er udnyttet i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. februar 1995 om valg af biskop.

Til § 8

Stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af § 6, stk. 1 i den nugældende forordning og bestemmer, at Biskoppen bistås af tre provster for henholdsvis Nordgrønland, Midt- og Østgrønland samt Sydgrønland. I forhold til den nugældende forordning dækker en provst Midtgrønland, Thule og Østgrønland. Dette er ændret ved nærværende bestemmelse, hvorefter Thule hører under provsten for Nordgrønland.

Omrokingen af Thules administrative placering fra Midt- og Østgrønland til Nordgrønland skyldes de logistiske besværligheder ved visitatsbesøg samt afholdelse af for eksempel gudstjenester, konfirmationer og dåb.

Stk. 2

Bestemmelsen viderefører § 6, stk. 2. i den nugældende forordning, hvorved det bestemmes, at provsten for Midt- og Østgrønland er domprovst og Biskoppens stedfortræder.

Stk. 3

Bestemmelsen er ny i forhold til den nugældende forordning, men er en videreførelse af administrativ praksis vedrørende den kirkelige betjening i Danmark, jf. lovforslagets § 5, stk. 3. Det fastslås, at præsten, der i henhold til § 5, stk. 3 betjener de, der opholder sig ufrivilligt i Danmark, organisatorisk er placeret under provsten for Midt- og Østgrønland. Dette har blandt andet betydning i forhold til faglig sparring.

Stk. 4

Bestemmelsens 1. led er en videreførelse af § 11 i den gældende landstingsforordning. 2. led er ny, og er tilføjet for at tydeliggøre provstikontorenes overordnede opgave. Det fastslås, at der oprettes et provstikontor i hvert provsti, der bistår provsten i varetagelsen af administrative opgaver.

Til § 9

Stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af den nugældende forordnings § 21 med den ændring, at det ikke længere er provstiudvalget, der udarbejder det årlige budget for provstiets virksomhed, eller som har ansvaret for de økonomiske midler, men derimod provsten.

Dette indebærer en principiel ændring, idet Kirkens provstivise budgetter udarbejdes og fastlægges af folkevalgte provstiudvalgsmedlemmer i henhold til den nugældende forordning. Med lovforslaget overgår udarbejdelsen og fastlæggelsen til provsten, hvorved ansvaret for økonomien får en vis distance til de folkevalgte menighedsrepræsentanter og de nuværende folkevalgte provstiudvalgsrepræsentanter. Bestemmelsen bibeholder dog menighedsrepræsentationernes indstillingsret, hvorved de folkevalgte menighedsrepræsentanter fortsat vil have en væsentlig indflydelse på udarbejdelse af budget for provstiets virksomhed.

De økonomiske midler der stilles til rådighed for provstiet fastsættes af Naalakkersuisut og fremgår af hovedkonto 40.97.03.

Vedrørende afskaffelsen af provstiudvalg og baggrunden herfor, henvises til afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

Stk. 2

Bestemmelsen er ny og indsat på foranledning af Biskoppens hørings svar, jf. afsnit 8 i de almindelige bemærkninger.

Bestemmelsen medfører, at provsterne er forpligtede til at fremsende de årlige budgetter for provstiernes virksomheder til Biskoppen til orientering. Bestemmelsen er indført med henblik på at sikre, at Biskoppen er bekendt med de økonomiske rammer for kirkelig virksomhed. Dette er af væsentlig betydning i forhold til Biskoppens tilsynsforpligtelse og øvrige opgaver.

Til § 10

Bestemmelsen er en videreudvikling af § 7 i den nugældende forordning, i henhold til hvilken præstekonventet omfatter faglig kursusvirksomhed og rådslagning om Kirkens forhold i øvrigt.

Stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at det er Biskoppen, der indkalder til præstekonvent, og endvidere at deltagerne på præstekonventet er samtlige tjenestegørende præster.

Der er tradition for, at præstekonventet foregår i lige år.

Stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at der er mødepligt til præstekonventet. Dette er nyskabende og begrundet i, at præstekonventet er en af de få muligheder, hvor samtlige tjenestegørende præster mødes, og hvor Biskoppen derved har mulighed for at instruere og vejlede Grønlands præster samlet.

Stk. 3

Bestemmelsen fastslår klart, hvad der i praksis skal ske på præstekonventet og nævner derfor efter- og videreuddannelse af præster, faglig kursusvirksomhed og gensidig udveksling af erfaring og information om løsning af administrative og gejstlige opgaver.

I praksis tildeles Naalakkarsuisut et par administrationsdage, hvor Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke fremlægger administrative emner. Det vurderes, at der ikke fremover vil være behov for, at departementet deltager i forbindelse med administrative emner. Det kan dog være hensigtsmæssigt, at departementet deltager i forbindelse med oplysning om ny lovgivning og lignende.

Med nærværende bestemmelse omfattes efter- og videreuddannelse af præster, hvilket indebærer en principiel synliggørelse af præsternes efter- og videreuddannelse. Bestemmelsen skal endvidere ses i sammenhæng med § 24,

hvoraf det fremgår, at Biskoppen har ansvaret for præsternes efter- og videreuddannelse.

Stk. 4

Bestemmelsen fastslår, at præstekonventet ikke har besluttende kompetence.

Til § 11

Stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af § 8 i den nugældende forordning og bestemmer, at Biskoppen og provsterne én gang årligt mødes til informationsudveksling, hvor Biskoppen blandt andet beretter om sin virksomhed i ind- og udland. På mødet beretter Biskoppen endvidere om sin øvrige virksomhed, ligesom provsterne beretter fra deres enkelte provsti.

På mødet foretages der ligeledes uddeling af kirkelige legater.

Stk. 2

Bestemmelsen er nyskabende i forhold til den nugældende forordning og medfører, at provsterne til mødet, jf. stk. 1, skal forelægge en rapport om årets forløb i provstierne. Bestemmelsen er indført for at sikre kvaliteten af mødets faglighed, samt for at sikre at Biskoppen informeres om hvad der er sket i årets løb i stiftets tre provstier.

Til § 12

Stk. 1 og 2

Bestemmelsen indeholder væsentlige ændringer i forhold til den nugældende forordnings § 9 vedrørende menighedsrepræsentanternes landsmøde.

Først og fremmest er konceptet med landsmøder fjernet efter anbefaling fra blandt andet provsterne, hvor landsmødet ikke har besluttende myndighed, men alene kan forhandle ethvert spørgsmål af kirkelig interesse.

I stedet indføres provstivise initieringsmøder, der har til formål at forberede og instruere menighedsrepræsentanterne i det hverv, de er valgt til. Dette indebærer undervisning i de beføjelser og forpligtelser, menighedsrepræsentationerne har i henhold til gældende lovgivning.

Forslaget indeholder ligeledes en ændring af den gældende landstingsforordnings § 9 stk. 1, hvoraf det fremgår, at institutionslederen for hver præstegæld deltager i møderne. Dette er ikke medtaget i det nye lovforslag. I stedet deltager der to

repræsentanter for hver menighedsrepræsentation. Ændringen skyldes et ønske om at sikre, at informationerne fra initieringsmøderne forbliver i de enkelte områder i tilfælde af for eksempel fraflytning eller dødsfald.

Det bemærkes, at i forbindelse med skiftet fra landsmøde til provstivise initieringsmøder, overgår ansvaret for indkaldelse fra Biskoppen til provsterne. I forlængelse heraf indbefatter bestemmelsen mulighed for, at Biskoppen kan deltage i samtlige initieringsmøder.

Stk. 3

Bestemmelsen er ny og medfører, at provsterne aftaler med Biskoppen, hvordan initieringsmøderne afholdes og deres nærmere indhold. Bestemmelsen er indført med henblik på at sikre, at menighedsrepræsentationerne i hele landet får samme introduktion til deres hverv.

Til § 13

Bestemmelsen er ny og bundet i, at den nugældende forordning ikke fastsætter noget om præster og kateketer og deres opgaver, bortset fra den nugældende forordnings § 32 om præsters og kateketers uafhængighed. Der er nu fundet behov for en bestemmelse om præsternes og kateketernes opgaver og forpligtelser.

Efter mange overvejelser, har Naalakkersuisut valgt at anvende nærværende formulering, der primært er inspireret af tjenestemandsløven.

I forlængelse heraf bemærkes, at der for præster indgås præsteløfte.

Til § 14

Bestemmelsen er en videreførelse af den nugældende forordnings § 32 med følgende ændring, at provsten ikke indgår som en selvstændig betegnelse, idet provsten i sin embedsvirksomhed er underlagt de samme forpligtelser som en præst.

Bestemmelsen sikrer, at menighedsrepræsentationen ikke kan diktere eksempelvis en bestemt fortolkning af et skriftsted eller varetagelsen af sjælesørgerisk arbejde. I denne forbindelse er præsten og kateketen uafhængig.

Det bemærkes dog, at præsten og kateketen er underlagt Biskoppens gejstlige tilsyn, jf. § 6, stk. 1.

Til § 15

Stk. 1

Den nugældende forordning nævner præstegældenes institutionsleder, men uden at identificere, hvem denne er eller hvilke opgaver, denne varetager. Med nærværende bestemmelse er der ikke tilsigtet materielle ændringer til institutionslederen, nu kaldet den kirkebogsførende præst, men en kodificering af praksis.

Det fastslås således, at en kirkebogsførende præst er repræsentant for et præstegælds præster, såfremt der er flere præster i præstegældet. Den kirkebogsførende præst udpeges af Biskoppen blandt de tjenestegørende præster i præstegældet. I praksis er der en vis tradition for, at det er præsten med længst anciennitet, der udpeges som kirkebogsførende, men denne beslutning træffes af Biskoppen.

§ 15 stk. 1 andet led er ny og bemyndiger Biskoppen til at udpege en kirkebogsførende præst af en kortere periode end 4 år. Biskoppens udpegning af en kirkebogsførende præst skal være båret af almindelig forvaltningsretlige saglige hensyn.

Stk. 2 og 3

Den kirkebogsførende præst har ansvaret for varetagelse af kirkebogsføring samt administration af præstegældet, såsom tilrettelæggelse af kirkelige handlinger, herunder fordeling af gudstjenester mellem præsterne, fastlæggelse af vagtskemaer, økonomistyring med videre.

Stk. 4

Stk. 4 er nyskabende i forhold til hidtidig praksis og regler på området. Det fastslås, at Naalakkersuisut fastsætter regler om præstegældets administration efter forhandling med biskoppen. Bestemmelsen giver blandt andet Naalakkersuisut bemyndigelse til at fastsætte regler om kirkebøgernes førelse. Dette har hidtil ikke været reguleret, og er derfor blevet ført efter sædvane. Når Naalakkersuisut benytter sig af bemyndigelsesbestemmelsen til at fastsætte bestemmelser, f.eks. vedrørende kirkebøgernes førelse, vil det skabe klare rammer for den kirkebogsførende præst.

Til Kapitel 5

Den gældende forordnings § 28, stk. 1 og 3, er ikke videreført i forslagens kapitel 5 om menighedsrepræsentationerne. Undladelsen skyldes at den gældende forordnings § 28, stk. 1 og 3, fremgår af forslagens § 23, stk. 4.

Til § 16

Stk. 1

Bestemmelsen er videreførelse af nugældende forordnings § 23 stk. 1 og fastslår at de valgte menighedsrepræsentanter, stedets kateket eller kateketer og den eller de

tjenestegørende præster der på vedkommende sted udgør menighedsrepræsentationen.

Stk. 2

Bestemmelsen fastslår i forlængelse af stk. 1, de valgte medlemmers tal altid skal være større end antallet af præster og kateketer. I det tilfælde hvor antallet af præster og kateketer er større end antallet af de valgte medlemmer af menighedsrepræsentationen udgår den i anciennitet yngste kateket. Kateketen har dog ret til at deltage i menighedsrepræsentationens møder uden stemmeret på det sted, hvor kateketen bor og virker.

Stk. 3

Bestemmelsen fastslår i forlængelse af stk. 1, at præsten har ret til at deltage i menighedsrepræsentationens møder i hele præstegældet, dog kun med stemmeret på det sted hvor præsten selv bor.

Stk. 4

Bestemmelsen er en videreførelse af § 23, stk. 4 i den nugældende forordning og fastslår, at provsten har ret til at deltage i møder i menighedsrepræsentationen uden stemmeret i hele provstiet.

Stk. 5

Bestemmelsen er en videreførelse af § 23, stk. 5 i den nugældende forordning og fastslår, at Biskoppen har ret til at deltage i møder i menighedsrepræsentationen uden stemmeret i hele stiftet.

§ 17

Stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af § 24, stk. 1 i den nugældende forordning og omhandler menighedsrepræsentationens konstituering efter nyvalg. Umiddelbart efter afholdelse af valg foranlediger præstegældets kirkebogsførende præst eller stedets kateket, at menighedsrepræsentationen vælger formand, næstformand og sekretær. Valgperioden er et år ad gangen for disse tre poster. Endvidere indeholder bestemmelsen en forpligtigelse for præstegældets kirkebogsførende præst til at sende meddelelse om formand, næstformand og sekretær samt de øvrige medlemmer af menighedsrepræsentationen og disses stedfortrædere til provsten og Biskoppen.

Det bemærkes, at bestemmelsen ikke viderefører den gældende landstingsforordnings § 24. stk. 1. fulde ordlyd hvori Naalakkersuisut indgår som modtager af fortegnelse over menighedsrepræsentationens medlemmer. Dette skyldes beslutningen om at overdrage en stor del af det ansvarsområde, som

Naalakkersuisut hidtil har varetaget, herunder sagsbehandling, tilrettelæggelse af kirkelige uddannelser og korrespondance med stiftets provster, præster samt menigheden generelt til Biskoppen jf. de almindelige bemærkninger afsnit 1.2.

Stk. 2

Bestemmelsen er en videreførelse af § 24, stk. 2 i den nugældende forordning og fastslår, at menighedsrepræsentationen er forpligtet til at holde møde mindst to gange årligt og endvidere når mindst et medlem begærer det.

Stk. 3

Bestemmelsens første led er ny, og fastslår at afstemninger under menighedsrepræsentationens møder afgøres ved almindeligt stemmeflertal. Bestemmelsens andet og tredje led er en videreførelse af § 24, stk. 3 i den nugældende forordning og fastslår, at menighedsrepræsentationen er beslutningsdygtig, når mindst halvdelen af medlemmerne er til stede. Ved stemmelighed er formandens stemme udslagsgivende.

Stk. 4

Bestemmelsen er en videreførelse af § 24, stk. 4 i den nugældende forordning og fastslår, at menighedsrepræsentationen selv fastsætter sin forretningsorden.

§ 18

Bestemmelsen er en videreførelse af § 25 i den nugældende forordning med følgende ændring til stk. 4, hvor provstiudvalg erstattes af provsten grundet nedlæggelsen af provstiudvalget.

Stk. 1

Bestemmelsen omhandler protokolføring over menighedsrepræsentationens møder.

Stk. 2

Bestemmelsen fastslår at protokollen skal indeholde tid og sted for mødets afholdelse, hvem der var til stede ved mødet, hvilke spørgsmål der blev forhandlet samt de beslutninger der blev truffet.

Stk. 3

Bestemmelsen fastslår at et medlem kan få anført sin dissens til protokollen.

Stk. 4

Bestemmelsen fastslår, at protokollen underskrives af formanden og fremlægges ved næste møde, samt at en kopi af denne tilsendes provsten til orientering.

§ 19

Bestemmelsen er uændret i forhold til § 26 i den nugældende forordning og omhandler habilitet.

Stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at en beslutning om medlemmers habilitet altid træffes af menighedsrepræsentationen

Stk. 2

Bestemmelsens stk. 2 indeholder en forpligtelse for et menighedsrepræsentationsmedlem om at underrette menighedsrepræsentationen, hvis der foreligger forhold, som kan give anledning til tvivl om medlemmets habilitet

Nærværende bestemmelse kan have stor praksis relevans i lokalsamfundet, fx med beslutning om køb af varer og materialer, ansættelse af medhjælp eller rengøringspersonale, fastlæggelse af tidspunkt for gudstjeneste, konfirmation og andre kirkelige handlinger med videre.

§ 20

Stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af den nugældende forordnings § 22, dog med den ændring, at det ikke som hidtil er provstiudvalget, der varetager tilsynet med provstiets kirkebygninger og ligkapeller, men derimod menighedsrepræsentationen, der varetager tilsynet med præstegældets kirkebygning og ligkapeller.

Bestemmelsen fastslår tillige, at provsten drager omsorg for, at kirkebygninger og ligkapeller er i forsvarlig stand. I henhold til den nugældende forordnings § 22, påhviler denne forpligtelse provstiudvalget, og er i udgangspunktet finansieret ved provstiernes budget. Dog har praksis været, at der ikke er sket tilstrækkelig vedligeholdelse af kirkebygninger. Der er afsat en ekstraordinær bevilling til vedligeholdelse af Hjemmestyrets bygninger, som for så vidt angår kirkebygningerne administreres af Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke.

Stk. 2

Bestemmelsen er en videreførelse af § 22, stk. 2 og fastslår, at tilsynet med skolekapeller føres i samarbejde med det relevante kommunale udvalg. Det

bemærkes kort, at formuleringen tidligere anførte, at det var det lokale kultur- og undervisningsudvalg, som provstiudvalget skulle samarbejde med. Formuleringen er ændret af hensyn til det kommunale selvstyre, således at kommunalbestyrelsen egenhændigt kan beslutte, hvor denne opgave ligger.

§ 21

Bestemmelsen er en videreførelse af den nugældende forordningens § 29 med den ændring, at menighedsrepræsentationen ikke fremsætter forslag over for provstiudvalget, men derimod overfor provsten. Det stemmer overens med ændring af ansvaret for kirkebygningernes stand i § 18. Ligeledes udgår den gældende forordnings § 29, stk. 3, hvoraf det fremgår, at personer der ikke er medlemmer af menighedsrepræsentationen kan forelægge menighedsrepræsentationen forslag, indstillinger m.v. vedrørende de i stk. 1, nævnte anliggender. Bestemmelsen udgår, idet det ligger i menighedsrepræsentationens arbejde at virke for menigheden, og fremfører dennes ønsker for de relevante instanser.

Stk. 1

Bestemmelsen medfører, at når menighedsrepræsentationen i forbindelse med sit tilsyn af kirkebygninger, jf. § 18, vurderer, at der er behov for opførelse, indretning, vedligeholdelse og udsmykning, så fremsætter denne forslag over for provsten.

Stk. 2

Bestemmelsens giver mulighed for, at menighedsrepræsentationens forslag kan forelægges Biskoppen eller Naalakkersuisut ved begæring herom.

§ 22

Den nugældende forordnings § 27 fastslår, at det er menighedsrepræsentationernes opgave at søge at fremme menighedens aktive deltagelse i det kirkelige arbejde. Denne erstattes med følgende ordlyd: det påhviler menighedsrepræsentationerne at virke for gode vilkår for evangeliets forkyndelse.

Ændringen skyldes, at formuleringen i § 27 har givet anledning til usikkerhed vedrørende menighedsrepræsentationens egentlig formål og opgaver. I særdeleshed har begrebet: ”kirkeligt arbejde” været vanskeligt at definere eller tydeliggøre. Med inddragelse af ”evangeliets forkyndelse” i nærværende bestemmelse gives mere klare rammer for essensen af menighedsrepræsentationens arbejde, nemlig fremme af folkekirkens luthersk-evangeliske budskab.

§ 23

Bestemmelsen er en videreførelse af den nugældende forordnings § 31 og omhandler en række af menighedsrepræsentationens pligter.

Der er dog ikke tilstræbt en stram regulering af menighedsrepræsentations arbejde, idet der fortsat skal være mulighed for at tage hensyn til lokale behov og interesser. Som eksempler på menighedsrepræsentationens initiativer kan nævnes søndagsskole, bibeltimer, koncerter, studiekredse, indsamling til særlige formål, velgørenhedsarbejde, sut og salmer, formidling af besøgs personer med meget mere.

Praktiske foranstaltninger vedrørende afvikling af ovennævnte arrangementer træffes også af menighedsrepræsentationen. Som eksempler på dette kan nævnes afgørelse om, der må klappes eller fotograferes i Kirken.

Stk. 1

Blandt menighedsrepræsentationens praktiske opgaver er fastlæggelse af tidspunktet for de faste gudstjenester og meddelelse herom til den kirkebogsførende præst, indførelse af nye autoriserede salmebøger og salmebogstillæg, og dato for afholdelse af konfirmation og andre forhold vedrørende konfirmation efter indstilling fra præstegældets kirkebogsførende præst.

Som en nyskabelse er det tillige anført, at menighedsrepræsentationen kan træffe afgørelse om iværksættelse af initiativer over for menigheden, jf. bemærkningerne til § 22.

Stk. 2

Bestemmelsen er en videreførelse af § 31, stk. 2, og fastslår, at præsten eller kateketen skal have menighedsrepræsentationens samtykke til, at der foretages indsamlinger ved de faste gudstjenester eller anvendes anden autoriseret liturgi eller ritualer end dem, der hidtil har været anvendt i menigheden.

Stk. 3

Bestemmelsen er en videreførelse af § 31, stk. 3, og fastslår, at præsten eller kateketen skal have menighedsrepræsentationens og Biskoppens samtykke til, at der ved de faste gudstjenester eller kirkelige handlinger foretages mindre ændringer i liturgi og ritualer eller benyttes andre salmebøger og salmebogstillæg end de autoriserede.

Stk. 4

Bestemmelsen er en videreførelse af § 28, stk. 2, og fastslår, at menighedsrepræsentationen kan forelægge ethvert spørgsmål med tilknytning til menighedsarbejdet for Biskoppen gennem præstegældets kirkebogsførende præst og provsten.

Det bemærkes dog at menighedsrepræsentationen i henhold til § 28, stk. 2, i den gældende forordning kan fremlægge ethvert spørgsmål af kirkelig interesse eller med tilknytning til menighedsarbejdet. I nærværende forslag er dette ændret til at menighedsrepræsentationen kan forelægge ethvert spørgsmål med tilknytning til menighedsarbejdet, da det ligger i betegnelsen ”menighedsarbejde”, at det omhandler emner af kirkelig interesse.

Relevante spørgsmål til forelæggelse er spørgsmål, der skønnes ønskeligt at optage til nærmere undersøgelse og overvejelse. Det kunne være udveksling af erfaringer vedrørende initiativer, afklaring af skriftstykker og deres anvendelighed ved eksempelvis bibeltimer og mulighed for ansøgning af legater.

Til § 24

Stk. 1

Bestemmelsen er en kodificering af eksisterende praksis dog således, at det indtil nu har været Naalakkersuisut, der har varetaget efter- og videreuddannelse af præster, kateketer og organister med hjemmel i inatsisartutfinansloven. I dag anvendes hovedkonto 40.12.26 Den kirkelige højskole. Med nærværende bestemmelse fastslås det, at Biskoppen har ansvaret for efter- og videreuddannelse af præster, kateketer og organister. Endvidere fastslås det, at Naalakkersuisut fastsætter bestemmelser om efter- og videreuddannelse af præster, kateketer og organister efter forhandling med Biskoppen.

Formålet med bevillingen Den kirkelige højskole er at efteruddanne den grønlandske Kirkes personale, herunder især præstestanden, således at den kirkelige betjening ved gudstjenester og kirkelige handlinger samt i sjælesorgarbejdet modsvarer det moderne samfunds behov.

Det forventes, at alle folkekirkens 25-30 præster samt den grønlandske præst i Danmark tilbydes et årligt efteruddannelseskursus af mindst en uges varighed. Det er dog Biskoppens vurdering, hvorledes efteruddannelse sker. Eksempelvis vil Biskoppen med overdragelsen af den kirkelige højskole, kunne bestemme, at der nogle år gennemføres efter- og videreuddannelse af kateketer.

Stk. 2

Bestemmelsen fastslår at Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om efter- og videreuddannelse af præster, kateketer og organister. Bemyndigelsesbestemmelsen er udnyttet i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 26 af 1. december 1987 om den grønlandske organistuddannelse og Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 15. af 26. april 1985 om den grønlandske kateketuddannelse.

Til § 25

Stk. 1

Bestemmelsen er en videreudvikling af den nugældende forordnings § 34 a. Nærværende bestemmelse fastlægger, at Biskoppen varetager uddannelsen til kateket samt uddannelsens overordnede formål. I forhold til eksisterende lovgivning er det en nyskabelse, at Biskoppen har ansvaret for kateketuddannelsen, mens formålet med kateketuddannelsen i høj grad er i overensstemmelse med det nuværende.

Ordlyden af kateketuddannelsens formål er præciseret med henblik på at sætte fokus på kateketens aktive virke og de færdigheder, denne skal være i besiddelse af efter endt uddannelse.

I forhold til uddannelsen lægges der vægt på tekstforståelse og formidling, idet kateketen forretter gudstjenesten og andre kirkelige handlinger samt varetager sjælesørgerisk arbejde primært i bygderne, hvor der oftest ikke er en præst.

Stk. 2

Bestemmelsen giver Naalakkersuisut bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om kateketuddannelsen. Endvidere eksemplificerer bestemmelsen, hvad bekendtgørelsen kan indeholde, navnlig om kursusudvalg, optagelseskrav og uddannelsens indhold og omfang samt uddannelsesbeviser.

Til § 26

Stk.1

Bestemmelsen er en videreudvikling af den nugældende forordning § 34 a. Nærværende bestemmelse fastlægger, at Biskoppen varetager uddannelsen til organist samt uddannelsens overordnede formål. I forhold til eksisterende lovgivning er det en nyskabelse, at Biskoppen har ansvaret for organistuddannelsen, mens formålet med organistuddannelsen i høj grad er i overensstemmelse med det nuværende.

Ordlyden af organistuddannelsens formål er opdateret i forhold til den eksisterende, således at den ikke længere anfører, at uddannelsen skal bidrage til at fremme udøvelsen af og interessen for kirkemusikken i alle dens aspekter samt uddannelsen også har et bredere alment-musikalsk sigte. Ændringen af ordlyden sigter på en mere konkret og anvendeligt formålsbeskrivelse.

I forhold til uddannelsen lægges der vægt på muligheden for at udøve professionel organisttjeneste og andet kirkemusikalsk arbejde samt at fremme musikledsagelse ved gudstjeneste og andre kirkelige handlinger i by og bygd.

Stk. 2

Bestemmelsen giver Naalakkersuisut bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om organistuddannelsen. Endvidere eksemplificerer bestemmelsen, hvad bekendtgørelsen kan indeholde, navnlig om kursusudvalg, optagelseskrav og uddannelsens indhold og omfang samt uddannelsesbeviser.

Til § 27

Bestemmelsen er en videreførelse af § 35 i den nugældende forordning, dog således at provstiudvalg er fjernet fra den foreslået ordlyd. Bestemmelsen fastslår, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere bestemmelser om ydelse af diæter, rejse- og opholdsgodtgørelse samt kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til medlemmerne af menighedsrepræsentationer. Naalakkersuisut har fastsat nærmere bestemmelser i form af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 32 af 17. december 1996 om ydelser af diæter, rejse- og opholdsgodtgørelse samt kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til de valgte medlemmer af provstiudvalg og menighedsrepræsentationer.

Til § 28

Bestemmelsen er ny, og fastsætter rekursgangen for de afgørelser der administrativt kan påklages videre i de forskellige instanser. Klagefristen er sat til 4 uger efter at afgørelsen er truffet for at sikre den demokratiske proces i forbindelse med en sagsbehandling, hvor de forskellige instanser kan få revurderet afgørelserne.

Stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at menighedsrepræsentationens og præstens afgørelse først og fremmest kan påklages til provsten, før den kan påklages videre til biskoppen.

Stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at provstens afgørelse kan påklages til biskoppen, før den kan påklages videre til Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke.

Stk. 3

Bestemmelsen fastsætter, at biskoppens afgørelse kan påklages til Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke. Endvidere fastsætter bestemmelsen at departementets afgørelse er endelig.

Til § 29

Stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at inatsisartutloven træder i kraft den 1. august 2010. Ikrafttrædelsesdatoen er blandt andet valgt for at sikre en tidsmæssig realistisk

overdragelse af den centrale styrelse og administration fra Selvstyret til bispekontoret.

Stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at følgende landstingsforordninger ophæves ved ikrafttrædelsen:

Landstingsforordning nr. 15 af 28. oktober 1993 om Kirken

Landstingsforordning nr. 18 af 6. november 1997 om ændring af landstingsforordning om Kirken

Landstingsforordning nr. 7 af 30. oktober 1998 om ændring af landstingsforordning af Kirken

Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 30 af 27. juni 1994 om valg til provstiudvalg mv.

Stk. 3

Bestemmelsen medfører, at bekendtgørelser og andre retsfor skrifter, der er fastsat eller opretholdt i henhold til forordningerne nævnt i stk. 2, forbliver i kraft, indtil de selvstændigt afløses eller ophæves af nye.

Til § 30

Stk. 1

Bestemmelsen medfører, at de provstiudvalg, der er nedsat og valgt i foråret i 2008 ophæves pr. 1. august 2010, hvor loven træder i kraft.

Stk. 2

Bestemmelsen præciserer, at termen ”provstiudvalg” i Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken erstattes med ”menighedsrepræsentationen”. Herved undgås uhensigtsmæssigheden ved, at den nævnte landstingsforordning ikke revideres samtidig med nærværende forslag. Naalakkersuisut har dog til hensigt at revidere denne snarest.

Til § 31

Bestemmelsen medfører, at der umiddelbart efter 2010 skal vælges kirkebogsførende præster i henhold til § 15, stk. 1. De, der indtil ikrafttrædelsen har været institutionsledere i henhold til den nugældende forordning, kan tillige vælges som kirkebogsførende præster.

